

[VIKTOR RYDBERG]

Vem är han?

Redogörelse för Tichborneska processen.

VI. På havet. Ankomsten till England

Skeppet har lämnat de tropiska breddgraderna bakom sig. Man börjar känna i luften, att man nalkas kallare trakter. Man är i December månad. Slutligen uppdyker Albions kritkust ur havet. På själva juldagen 1866 inlöper man i Themsen och lägger till vid dockorna.

Då pretendenten, åtföljd av fru, en tjänsteflicka med ett barn på armen och unge hr Butts, (mr Bogle gick senare i land), lämnar skeppet och banar sig väg genom folkträngseln, hör han obekanta personer fråga, om sir Roger Tichborne anlant. Han var således väntad ...

Väntad även av en man, som icke brydde sig om att fråga, men följde honom hack i häl och såg, att han tog in på Fords hotell.

Denne man var mr Witcher, en av Londonpolisens spanare och ansedd oöverträfflig i sitt yrke.¹

När portiern å Fords hotell frågade den nyanlände resanden vem han finge den äran att anteckna, svarade pretendenten: "Ni kan anteckna mig som mr R. Taylor eller under vad namn ni vill". Bokstäverna R. T. på den resandes kappsäckar kunde betyda R. Taylor såväl som R. Tichborne. Han tillsade portiern, att han under inga villkor mottog besök.

Det var en kall och ruskig afton. Medan pretendenten drack sitt the i sin frus sällskap, vandrade mr Witcher fram och tillbaka i grannskapet av hotellet. Mr Witcher tänkte kanske, att man kunde tillbringa en juldagskväll på trevligare vis, men han var intresserad av sin sak och gladde sig i sin själ

---

¹ Jonathan ("Jack") Whicher, legendarisk detektiv vid Scotland Yard. Rydberg har missuppfattat stavningen av hans namn [redaktörens anmärkning].

över de anordningar han träffat, som omöjliggjorde för någon att begiva sig från hotellet utan att bli sedd och följd.

Klockan var 7, då en något besynnerligt klädd och ända till nästippen ombonad högvuxen och tjock herre lämnade hotellet. Vid gaslyktornas sken såg mr Witcher i vad riktning han gick och inslog samma kosa.

Det bar av åt Wapping. "Vad har mannen att göra i Wapping?" undrade mr Witcher. Den välombonade kolossen styrde in på Highstreet. "Vad vill han i Highstreet?" Den välombonade stannade framför ett hus i Highstreet, där för icke längesedan nu avlidne slaktarmästaren Georg Orton levat och haft sin varelse. Kolossen slog många lovar framför detta hus och såg upp till de mörka fönstren. Därefter styrde han in på det straxt bredvid belägna värdshuset Globe.

Där inne var tomt och övergivet. Icke en enda gäst. Mr Witcher ansåg tjänligast att icke störa den tjocke herrn därinne, men återvände följande dag, för att erfara, vad han sagt och gjort där.

Den tjocke stannade en halv timme därinne. Mr Witcher, som är själva tålmodet, stannade alldeles lika länge därutanför. När den tjocke kom ut kastade han sig i en cab. Mr Witcher sammaledes. Det var en lång färd – en halv timmes resa – och man hamnade i en helt annan del av London, nämligen vid Alexandria Terrace, East India Road. Den tjocke steg ur sin cab, gick in i ett hus, kom ut efter några ögonblick och återvände till Fords hotell. Mr Witcher tog sig följande dag den friheten efterfråga vem den tjocke sökt. Han hade sökt en mrs Tredgett, dotter av slaktarmästaren Orton, men ej träffat henne hemma. – Så tillbragte pretendenten sin första afton i London.

VII. Hemlighetsfulla strövtåg. Mötet med lady Tichborne.

Mr Witcher, den spanande polismannen, visste nu, hur pretendenten tillbragt sin första afton i London. Det återstod blott att erfara, vad han sagt och gjort på "Globe", det där värdshuset, som är beläget vid Highstreet nära f. d. Ortonska huset.

Mr Witcher ditsände följande morgon en av sina agenter, som hade förmånen att vara kund på "Globe". Det blev agenten icke svårt att bringa samtalet med värdinnan mrs Jackson på frågan om den tjocke främlingen, som på juldagskvällen varit ställets enda gäst. Se här vad han erfor: Pretendenten hade lämnat henne sitt kort, på vilket lästes: "Mr W. H. Stewens, tidningsrapportör från Australien", och frågat, om hon kunde lämna några upplysningar rörande familjen Orton. Mrs Jackson kände denna grannfamilj rätt väl. Hon berättade, att hr och fru Orton aflidit, att två av döttrarna gift sig med bröderna Jury och den tredje med en mr Tredgett, som efter nio månaders äktenskap avlidit. "Mr Stewens" begärde och erhöll mrs Tredgetts adress. Han gjorde därefter några frågor om gammalt grannfolk i Highstreet, drack ett par glas öl och avlägsnade sig.

Mr Witcher antecknade sig detta till minnes.

Medan agenten anskaffade dessa upplysningar, var mr Witcher åter sysselsatt med att följa pretendenten i spåren. Han hade lämnat Fords hotell kr. 9 f. m. och gjort ett nytt besök vid Alexandria Terrace, East India Road. Även denna dag var mrs Tredgett icke hemma, men i samma hus bodde en syster till hennes avlidne man, mrs Pardon. Pretendenten besökte denna dam, presenterade sig som mr W. H. Stewens, sade sig vara tidningsrapportör från Australien och medföra hälsningar till mrs Tredgett från en bror hon har i Australien, mr Artur Orton, en mycket rik man. "Mr Stewens" tillade, att han fått i uppdrag av hr Orton att, om så behövdes, lämna hans systrar penningunderstöd; han bad mrs Pardon befordra ett brev till mrs Tredgett och upplyste slutligen, att hans, "Stewens" adress var Gravesend.

Samma dag lämnade pretendenten med de sina Fords hotell och begav sig till Gravesend, där han tog in på ett hotell och höll sig inestängd hela dagen. Vi behöva icke tillägga, att mr Witcher samtidigt fick ett ärende till Gravesend.

Nästa morgon gjorde pretendenten en järnvägsresa. Mr Witcher, utstyrd i peruk och löspolisonger, anlände ungefär

samtidigt till järnvägsstationen och såg pretendenten stiga in i en kupé och en neger stiga in i en annan. Mr Witcher steg in i en tredje. Både pretendenterna och negern hade tagit biljetter till Alresford.

Vi ha redan förut berättat, att det gamla ståtliga Tichborne Park är beläget nära den lilla staden Alresford.

Följande morgon gjorde pretendenten, trots ett ohyggligt väder, en promenad i vagn till Tichborne Park och dess omgivningar. Mr Bogle företog också en pilgrimsfärd till detta gamla minnesrika ställe. Han och pretendenten mötte varandra i parken och gjorde tillsammans en fotvandring kring byggnaden. De stannade allt som oftast, och mr Bogle utpekade än det ena, än det andra. Det var tydligt, att de jämförde sina minnen.

Nästa dag var även ett Herrans väder, och man får således icke undra, att pretendenten åter uppträdde ombonad ända till nästippen, då han, driven av minnenas magt, företog en ny fotvandring till Tichborne Park. Under denna vandring mötte han på vägen till Alresford en atletisk gubbe, som alla människor där i nejden kända. Det var den vitskäggede grovsmeden Etheridge, tillhörig en familj, som i århundraden bott på Tichbornarnes ägor och, trots sin anspråkslösa samhällsställning, anser sig vara, näst släkten Tichborne, den förnämsta släkt på många mils omkrets. Etheridgarne, så påstås det, buro under medeltidens strider Tichbornarnas banér och voro deras kraftigaste kämpar. Sådana minnen kräva aktning, och Tichbornarne pläga också bemöta Etheridgarne som ett slags högättade vasaller.

"Den väl ombonade" slog sig i samspråk med den 70-årige grovsmeden om släkten Tichborne, om egendomen, dess innehavare och dess grannar. Gubben var frispråkig. Bland annat sade han med en suck, att Tichbornarne vansläktats; förr voro de tappre krigare, de lika som Etheridgarne; nu vet han icke rätt, vad de kunna duga till. "Den väl ombonade" frågade, om han påminde sig Roger Tichborne. "Stackars Roger är död för många år sedan", svarade gubben; "han

drunknade på en resa". "Men", inföll främlingen, "vad skulle ni säga, om jag är Roger?" Gubben såg honom skarpt i ansiktet och utbrast häftigt: "nej, må dj- anamma mig, om ni är Roger Tichborne". Främlingen fortfor: "Dick Etheridge, kommer ni ihåg, att Roger en gång som barn sprang med sin piska efter er katt?" – Gubben stannade förvånad, betraktade främlingen på nytt och sade slutligen: "Jag tror, att ni är själve f-n", varefter han gick.

Under vistelsen i Alresford kallade sig pretendenten mr Taylor.

Medan pretendenten gjorde dessa utflykter, väntades han med otålighet av lady Tichborne i Paris. Hon visste, att han landstigit juldagen i England. Flera dagar hade nu sedan dess förflutit, och han kom icke. Dock – ett brev förklarade saken. Pretendenten skrev, att han saknade penningar för resan. Lady Tichborne skyndade att översända en summa. Några dagar senare var den efterlängtdade i Paris.

Han anlände dit i sällskap med tvenne sakförare, mr Holmes (en aktad och skicklig jurist) och mr Neate, vilkas bekantskap han skyndat göra i London.

Resan över Kanalen måtte bekommit pretendenten illa. Han var sjuk vid sin ankomst till Frankrikes huvudstad. Det var sent på kvällen, så sent att han ansåg bäst att taga in på ett hotell. Följande morgon skickades bud till lady Tichborne. Hon skyndade till hotell d'Albion, visades till främlingens rum, fann honom sängliggande men påklädd, hastade fram, betraktade honom, och det dröjde icke länge, innan hon slöt honom i sina armar och kallade honom son. Herrarne Holmes och Neate bevittnade igenkännandets ögonblick.

Pretendenten stannade hos lady Tichborne i Paris omkring 10 dagar. Därefter återvände han till England, varifrån han flitigt brevväxlade med henne.

Hon anslog 1,000 £ om året till hans underhåll och betalade dessutom hans bostad och tjänstefolk.

*

En obeskrivlig oro härskade nu bland den Tichborneska familjens medlemmar, anförvanter och vänner. I hela England motsåg man med yttersta spänning sakens vidare utveckling.

Pretendenten slog sig för någon tid ner i Wellesley Villas uti Croydon, där han köpte stall och vagnar och började leva på stor fot. Alla – både de i saken ekonomiskt intresserade och icke intresserade – ville se honom. Han hade plötsligt blivit en av landets märkvärdigheter. Gamla vänner till Roger Tichborne kommo för att pröva vem pretendenten kunde vara. Några av dem emottog han; andra emottog han icke eller undvek att träffa. Av dem som fingo samtala med honom, återvände flera, förvånade över att han påmint dem om små tilldragelser i det förflutna, om vilka knappt andra än de själva och Roger Tichborne kunde haft kunskap; inför andra åter förrådde han en lika förvånande okunnighet om vad han måste hava ihågkommit. Rogers käraste vän, förvaltaren Vincent Gosford, förnekade pretendenten på det bestämdaste och behandlade honom med förakt. Så även åtskilliga av Rogers närmare och fjärrare bekanta. Men härför erhöll pretendenten rikligt skadestånd i det fulla erkännande han erhöll av andra. Bland dem voro

mr Biddulph, en släkting till Tichbornarne, 2:dre kusin till Roger Tichborne;

familjen Tichbornes juridiska biträde, den aktade mr Hopkins;

familjens bankir, mr Bulpil, som genast gav honom kredit på 500 £;

familjens läkare, dr Lipscombe;

en gentleman vid namn Scott, av högt anseende i Hampshire;

generalmajoren Custance och några andra av Roger Tichbornes forna kamrater vid gardesdragonerna;

Kate Doughtrys förra guvernant;

flera av familjen Tichbornes gamla tjänare, bland andra en Moore, som följt Roger någon tid under hans resa i Sydamerika;

flera gamla underofficerare och soldater vid det ifrågasvarande regementet.

Några av dessa personer inlämnade tillika med lady Tichborne besvurna vittnesmål i "the Chancery" till pretendentens förmån.

Deras intyg gjorde en så överväldigande verkan, att allmänna meningen nästan enhälligt ställde sig på pretendentens sida. Han vann många och inflytelserika vänner som försträckte honom betydliga penningssummor. Motståndet från släktingarne ansågs dikterat uteslutande av själviska avsikter.

Tichborne Park arrenderades vid denna tid av en överste Lushington. Även på honom gjorde de till pretendentens förmån avlagda vittnesmålen så djupt intryck, att han inbjöd denne bosätta sig på släktens stamgods. Pretendenten avtog detta, men höll emellertid ett högtidligt intåg i Alresford under klockringning och kanonsalut, mottagen av godsets underhavande med äreportar och blomsterkransar.

VIII. Underjordiska krafter. – Undersökningsnämnderna i Chile och Australien.

Pretendentens stjärna stod nu – år 1867 – i sitt zenith. Det årliga penninganslag han erhöll ur änkelady Tichbornes kassa var otillräckligt för hans utgifter, men hans kredit var obegränsad, och varför skulle icke en arvspretendent förskaffa sig många fordringsägare, då han vet, att var och en sådan blir intresserad i hans saks framgång?

Han bodde ståtligt, omgav sig med en talrik tjänstepersonal, gjorde många bekantskaper inom aristokratin, som alla kallade honom sir Roger, invaldes i *Army and Navy Club* och andra förnäma klubbar, spelade högt, höll stora vad och beundrades för den skarpa blick han hade för hästars egenskaper. Detta överskyldde i någon mån bristerna i hans sätt att vara, som saknade gentlemannaprägeln.

Ingen märkte, att tysta underjordiska krafter under tiden voro i verksamhet, för att undergräva grundvalen, på vilken hans lycka var byggd. Man var allmänt av den åsikt, att motpartiet måste ge sin sak förlorad.

I själva verket såg det nästan hopplöst ut för den lille sir Alfreds målsmän. De hade ännu icke en aning om vem pretendenten - förutsatt att han ej var Roger Tichborne - i verkligheten kunde vara. Witchers spaningar hade väl givit dem en uppslagsända; men man vet, huru farligt det är att förtro sig till en sådan Ariadnetråd. De insågo, att problemets lösning låg i Australien. Man måste, om möjligt, skaffa sig ljus över varje punkt av den föregivne Thomas Castros levnadsbana från den dag i September 1866, då han lämnade Sidney, för att i England göra sina anspråk gällande, tillbaka ända till den dag i Juni 1854, då han påstod sig hava, såsom den skeppsbrutne Roger Tichborne, anlänt till Melbourne - ja, om möjligt, ännu längre tillbaka. Motsidan skickade fördenskill en skarpsinnig man, mr Mackenzie, till Australien, för att verkställa dessa efterforskningar.

Emellertid släppte Witcher icke den tråd han fått i hand. Han och hans agenter övervakade dag för dag pretendentens görande och låtande. Det dröjde icke länge, innan han erfor, att avlidne slaktarmästaren Ortons döttrar hade i smyg gjort ett par besök hos pretendenten, och att denne kommunicerade med dem genom brev. Witcher kände redan, att pretendenten under det falska namnet Stewens efterfrågat Ortonska familjen och till en mrs Pardon överlämnat ett brev "rörande mr Artur Orton, en rik man i Australien". Witcher skyndade att skaffa sig närmare upplysning om Artur Ortons ungdomshistoria. Man erfor med visshet, att Artur Orton från sitt femtonde till sitt adertonde år vistats uti Melipilla i Chile, och att han i sitt nittonde skickades av sin far till Australien. Denna Ortons vistelse i Chile syntes vara en förklaring av den noggranna kännedom pretendenten visat sig äga om chilenska förhållanden - en kännedom, som i alla andras ögon bestyrkte, att han var sir Roger.

Det gällde vidare att få någon upplysning om det där brevet, som lämnats till mrs Pardon. Det blev Witcher icke svårt att genom vänner och väns vänner utspåra tillvaron av en hel liten brevväxling, som förts mellan Ortons systrar och den föregivne "Stewens" under de första dagarne efter pretendentens ankomst till England. Fruarne Jury och Tredgett (Ortons systrar) hade visat dessa brev för många av sina bekanta. Breven, skrivna med en förvänd handstil och undertecknade "Stewens", hade varjehanda att förtälja om "den rike Artur Orton i Australien"; och med ett av dem hade "hr Stewens" skickat fotografier av Ortons hustru och barn. Witcher skaffade sig tillfälle att se dessa fotografier och upptäckte till sin glada överraskning, att de voro porträtter av - pretendentens egen hustru och barn.

I det brev till mrs Tredgett, som Stewens överlemnade till mrs Pardon, begärde han å "sin vän Arturs vägnar", upplysningar om en miss Loder, som varit Arturs fästmö. Witcher skyndade att uppsöka miss Loder och skaffa henne tillfälle att, själv dold, se pretendenten. Miss Loder förklarade, att pretendenten var hennes förre fästman Artur Orton.

Medan Witcher anställde dessa efterspaningar, anlände från mr Mackenzie i Australien ett brev, som tillkännagav, att, såvitt han kunnat utröna, har "Thomas Castro" under de sista åren av sin vistelse i Australien kallat sig Artur Orton och lär vara son av en slaktare i London med detta namn.

Witchers och Mackenzies forskningar hade således på alldeles olika vägar lett till samma mål.

Den lille sir Alfreds målsmän kände nu, att de råkat in på en riktig väg och hade gåtans lösning i sin hand. Men ännu ansågo de icke tiden inne att låta pretendenten ana vad de visste. De hemlighöll sin upptäckt.

Det dröjde emellertid icke länge, innan man i Times och Daily News fick läsa en ur ett australiskt dagblad hämtad notis, att "pretendenten till de Tichborneska godsens i England är en ung man, som i Australien är väl bekant under namnet Artur Orton, son av en slaktarmästare i Wapping, London."

Notisen väckte naturligtvis ett visst uppseende, ehuru pretendentens vänner, likasom han själv, skrattade åt den. Själv försäkrade han, att han icke kände någon med namnet Artur Orton och att han under hela sin levnad aldrig satt sin fot i kvarteret Wapping. Till änkelady Tichborne i Paris skrev han skämtsamt, att motpartiet nu ville göra honom till en man vid namn Houghton eller Horton.

Så kom året 1868. Motpartiet uppträdde nu med den yrkan, att undersökningsnämnder skulle tillsättas i Chile och Australien och att pretendenten skulle inställa sig för dem. Pretendentens sakförare och vänner instämde. Alla erkände, att frågan blott på detta sätt kunde erhålla sin lösning. Endast pretendenten själv uttryckte olust för resan, vilket misshagade hans nitiska och på hans äkthet uppriktigt troende sakförare, mr Holmes. På dennes uppmaning förband sig pretendenten att, när helst skriftlig order därom utfärdades, inställa sig för undersökningsnämnderna i Chile, Nya Syd-Wales och Van Diemens land. I nämnderna, som borde bestå av dessa länders anseddaste jurister, skulle bägge parterna vara genom sakförare och rådgivare representerade.

Nämnderna valdes till bägge parternas belåtenhet. Den skriftliga ordern anlände i September, och pretendenten, åtföljd av två juridiska biträden, inskeppade sig till Rio.

Men innan detta skedde, ansåg pretendenten nödigt att närmare granska sina minnen. Frukten av denna granskning nedlades i en skrift, som hans sakförare överlämnade i vederbörlig myndighets förvar, och bestod däruti, att pretendenten väl erinrade sig en man vid namn Artur Orton. Denna man, som han skildrade såsom "lång, koppärrig och nästan alltid rödögd", skulle, samtidigt med pretendenten, varit herderytare vid Dargostationen i Australien, varunder de blevo förtroliga vänner och upplevde många äventyr tillsammans. Pretendenten försäkrade, att många sett honom och Artur Orton tillsammans, vadan en förblandning av deras personer aldrig borde komma i fråga. Pretendenten trodde sig veta, att Artur Orton fortfarande vistades i Australien.

Såsnart denna förklaring avgivits, gav mr Holmes, som trodde på dess sanning, en agent i Australien order att uppspåra Orton. Försöket blev fruktlöst. Ingen Orton var där att finna.

Överfärden till Rio gick lyckligt. Därifrån reste pretendenten med sina juridiska biträden till Montevideo. Men längre ville han icke njuta deras sällskap. Det var överenskommet, att man skulle fara runtom Magellanska sundet till Valparaiso och Melipilla; men pretendenten fick nu i sitt huvud, att han skulle resa landvägen tvärs över kontinenten. De bägge sakförarna följde den ursprungliga reseplanen och skildes således från sin klient i hopp att återse honom i Valparaiso. Men han kom aldrig dit. Han reste ett stycke inåt landet, återvände därefter, på grund av sjuklighet, till Buenos Ayres och inskeppade sig där till England, utan att ha besökt Chile, lämnande sina biträden att utkämpa saken så gott de förmådde. Han gjorde ej heller något försök att från Buenos Ayres få skeppslägenhet till Australien, där likaledes undersökningsnämnden avvaktade hans ankomst. Denna skygghet eller likgiltighet hos pretendenten för att uppvisa och identifiera sig i Chile och Australien väckte mr Holmes' misstankar till den grad, att han nu avsåg sig pretendentens sak.

Undersökningsnämnderna fullgjorde emellertid sitt arbete. De inför dem avgivna vittnesmålen bilda volymer; men deras innehåll låter i korthet omförmåla sig. Alla de ännu levande personer i Melipilla, till vilka pretendenten i sitt brev till don Thomas Castro skickat hälsningar, intygade, att de icke känt någon sir Roger Tichborne, men väl en ung Artur Orton, som sade sig vara borgarson från London, men tillika, man och man emellan, föregav sig vara av förnäm börd. Detta intygade alla medlemmar av familjen Castro, hos vilken Artur Orton vistats och vars hus även pretendenten uppgav sig ha gästtat; detta intygade själva donna Ahumada, som pretendenten nu säger sig aldrig ha känt, ehuru han i Jan. 1867 skrev och begärde den hårlock, som hon klippt av hans huvud. Två av de innevånare i Melipilla, till vilka han i sitt brev hade hälsat,

levde visserligen vid god hälsa, när Artur Orton befann sig i Melipilla, men hade avlidit, innan sir Roger Tichborne år 1853 anlände till Chile.

De vittnen, som hördes inför undersökningsnämnderna i Australien, bland vilka voro personer, i vilkas tjänst pretendenten, under det antagna namnet Thomas Castro stått, intygade, att denne "Castro" förut hetat Artur Orton. Blott ett enda vittne, en man vid namn Hutton påstod, att vid Fosters Station samtidigt med Artur Orton funnits en annan herderytare vid namn Tom, men han visste ej om denne även kallade sig Castro. Ett annat vittne vid namn Nicholson avgav ett så till vida i hög grad förvirrande intyg som han påstod, att flera år innan annonsen, som efterlyste Roger Tichborne, blivit synlig i tidningarne, hade herderyttaren och slaktaren Artur Orton berättat för honom, att han lidit skeppsbrott och tagit ett annat namn, att han var av hög börd och fordom varit kavalleriofficer på Irland. Nicholson beskrivning på denne Orton överensstämmer med pretendentens utseende. Han sade sig en gång ha badat med Artur Orton och då funnit ett märke, liknande två bokstäver, på hans ena arm. Man har sedan undersökt pretendentens arm och där funnit, väl icke två bokstäver, men ett brunt märke, vars uppkomst han icke kan förklara. Nicholson meddelade även, att Artur Orton hade en besynnerlig rynkning på ögonbrynen. Någon "Thomas Castro" hade Nicholson icke känt.

I Maj månad innevarande år öppnades äntligen den stora rättegång, som skall avgöra pretendentens öde. Vi skola i det följande redogöra för dess intressantaste episoder.